

Οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι κι οἱ ἰδεολογικοὶ ἀγῶνες

Τὰ γεγονότα τῶν τελευταίων μηνῶν ποὺ συγκλόνισαν τὴν Ἑλλάδα, προκάλεσαν μιὰ χωρὶς προηγούμενο ἐξέγερση τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ γιὰ τὴν υπεράσπιση τῆς Δῆμοκρατίας καὶ τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας. Στους ἀγῶνες αὐτοὺς οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι πῆραν δραστήρια μέρος. Καὶ μὲ τὶς δηλώσεις τους καὶ μὲ τὰ ἄρθρα ποὺ δημοσίευσαν (ὅπως καὶ στὰ «Σύγχρονα Θέματα») καὶ μὲ τὴν ἀποφασιστικὴ συμβολή τους στὴ διοργάνωση τῶν συγκεντρώσεων καὶ ἐκδηλώσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ στὴν Ἀθήνα καὶ στὶς ἐπιarchίες.

Μὲ τὴ συμμετοχή τους στοὺς ἀγῶνες αὐτοὺς οἱ ἐπιστήμονες καὶ οἱ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν ἐπιβεβαίωσαν γιὰ ἄλλη μία φορὰ πὼς ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος εἶναι ὁ εὐαίσθητος, ἐκφραστὴς «τοῦ καιροῦ του καὶ τοῦ τόπου του».

Οἱ ἐκδηλώσεις αὐτὲς προκάλεσαν σὲ ἄλλες περιπτώσεις ἥπιες καὶ σὲ ἄλλες βίαιες ἀντιδράσεις ποὺ ἀκολουθήθηκαν ἀπὸ ἀπαντήσεις καὶ ἄρθρα ἀφιερωμένα στὸ δικαίωμα καὶ τὴν ὑποχρέωση τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ πνεύματος νὰ συμμετέχουν στοὺς ἰδεολογικοὺς ἀγῶνες.

Ἐκφραση τοῦ ἐνδιαφέροντος γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ ἦταν ἡ ἔρευνα τῆς ἐφημερίδας «Τὰ Νέα» ποὺ κράτησε περίπου ἕνα μῆνα καὶ πῆρε ἀπαντήσεις ἀπὸ 40 πνευματικοὺς ἀνθρώπους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλοὶ ἦταν διακεκριμένοι ἐπιστήμονες. Τὸ βασικὸ ἐρώτημα ἦταν: «Πρέπει ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος νὰ μετέχει στοὺς ἰδεολογικοὺς ἀγῶνες;» Ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν ἀπαντήσεων ἦταν καταφατικὴ. Καὶ οἱ τρεῖς-τέσσερες ποὺ δὲν ἀπάντησαν θετικά, δὲν ἀρνήθηκαν τὸ δικαίωμα τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων νὰ συμμετέχουν στοὺς ἰδεολογικοὺς ἀγῶνες. Ἐτσι ἡ ἔρευνα αὐτὴ ἔδειξε τὴ σχεδὸν ὁμόφωνη συμπαράταξη τῶν ἀνθρώπων τοῦ πνεύματος στὴν ἄποψη ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἐνεργὴ συμμετοχή τους στοὺς ἰδεολογικοὺς ἀγῶνες. Χαρακτηριστικὰ ὁ ὑφηγητὴς τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Δικαίου κ. Κ. Ι. Δεσποτόπουλος ἀπάντησε: «ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ ξεχνιέται ποτὲ ἀπὸ τὴ μοναδικὴ ἀποστολή του, ποὺ εἶναι ταγμένη σ' αὐτόν, νὰ διακινεῖ, ἀφιερωμένος ὁλόψυχα στὶς ἀξίες τοῦ πνεύματος μὲ τὸ ἔργο του, ἀλλὰ ταυτόχρονα πρέπει νὰ εἶναι ἄγρυπνος ἠθικὰ γιὰ τὰ πεπρωμένα τῶν συνανθρώπων του καὶ γιὰ τὸ σεβασμὸ τῶν ἀξιών τοῦ πολιτισμοῦ... ἔχει τὴν ὑποχρέωση, κατ' ἐξοχήν αὐτός, νὰ μετέχει στοὺς ἰδεολογικοὺς ἀγῶνες ἢ καὶ νὰ θέτει ὁ ἴδιος ἰδεολογικὰ θέματα, διατυπώνοντας μὲ σαφήνεια καὶ οὐσιαστικότητα ὅ,τι ἀξίζει νὰ συνεγείρει ἢ καὶ νὰ συγκλονίσει τὴν κοινὴ γνώμη».

Οι πνευματικοὶ ἄνθρωποι στὴ χώρα μας ἔδειξαν καὶ μὲ τὴν ἔρευνα αὐτὴ, κοντὰ στὶς ἄλλες τους ἐκδηλώσεις πὼς αἰσθάνονται ἰδιαίτερα τὴν εὐθύνη τους νὰ ἀγωνιστοῦν δίπλα στοὺς ἄλλους πολίτες στοὺς ἰδεολογικοὺς ἀγῶνες. Καὶ πὼς δὲν πιστεύουν ὅτι εἶναι δυνατὸν αὐτοὶ νὰ ἐργαστοῦν δημιουργικὰ κλεισμένοι μέσα σὲ χρυσελεφάντινους πύργους ἐνῶ δίπλα τους τὸ ἔθνος τους συγκλονίζεται.

Ἄλλωστε ἔχει πιά ἀποδειχτεῖ πολλὰς φορές καὶ σὲ ὅλες τὶς χώρες: Ἡ ἀνθιση τῆς Δημοκρατίας, ἡ ἐπικράτηση τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς ἐλευθερίας εἶναι οἱ ἀπαραίτητες προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἐπιστήμης. Ὁ σκοταδισμὸς εἶναι σύμμαχος τῶν ἀνελεύθερων καθεστώτων. Καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπιστήμονες καὶ στοχαστὲς ξέρουν πὼς ἡ συμμετοχὴ τους στοὺς ἰδεολογικοὺς ἀγῶνες ἐξυπηρετεῖ καὶ τὴν ἴδια τους τὴν προκοπὴ καὶ τὴν ἐπιστημονικὴ ἀνάπτυξη τῆς χώρας μας.

28η Ὀκτωβρίου: Σύμβολο ἐνωτικῆς ἔξαρσης

Ἄν θελήσει κανεὶς νὰ ἐρευνήσῃ τὸ θαυμαστὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πανελληνίου συναγερμοῦ ποὺ ξεσηκώθηκε ἐδῶ καὶ 25 χρόνια, θὰ πρέπει νὰ τὸ ἀνακαλύψῃ στὴν δημιουργία μιᾶς ἐνιαίας, καὶ ἐνωτικῆς ἔξαρσης τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Τὸ «ΟΧΙ», ποὺ μετουσιώθηκε σὲ σοβαρὴ συμβολὴ τοῦ ἔθνους στὸν μεγάλο ἀντιφασιστικὸ πόλεμο, καὶ ἔκανε τὴν παγκόσμια κοινὴ γνώμη νὰ σταθεῖ μὲ σεβασμὸ μπροστὰ στὶς τεράστιες θυσίες τοῦ λαοῦ μας, ἦταν ἀποτέλεσμα «ἐνὸς νοῦ», «μιᾶς καρδιάς», ποὺ εἶχε δημιουργεῖ στὴ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν δυνάμεων τῆς χώρας.

Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς στὴν περίοδο ἐκείνη, σαρώνοντας τὴν φασιστικὴ ἡγεσία ποὺ κυριαρχοῦσε πάνω στὸ ἔθνος, χτύπησε τὸν διεθνὴ φασισμό, τοὺς ἐσωτερικοὺς τοποτηρητὲς του καὶ ἔκανε θαύματα στὸ ἀλβανικὸ μέτωπο.

Ἡ ἄξια γενιὰ τοῦ 1940-44 ποὺ σάρωσε τοὺς μελανοχίτωνες τοῦ Μουσολίνι, προετοίμασε καὶ ἐνέπνευσε σὲ συνέχεια τὸν ἐπικὸ ἀγῶνα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐναντίον τῆς χιτλερικῆς ὀρδῆς: τὴν Ἐθνικὴ Ἀντίσταση.

Ἡ τιμὴ ποὺ ἀποδίδεται σήμερα ἀπὸ τὸν λαὸ μας, στὴν ἐπέτειο τοῦ ΟΧΙ ἀποκτᾶ, ὅπως εἶναι φυσικὸ, συμβολικὴ σημασία — ἀνυποταγὴ μπροστὰ στὴν αὐθαιρεσία καὶ τὴν καταπίεση, ἀντίσταση σὲ κάθε προσπάθεια ἐξανδραποδισμοῦ.

Καὶ ὄχι μόνο αὐτό. Ἀλλὰ καὶ ἡ θέληση τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, νὰ τραβήξῃ πρὸς τὴν οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀνάπτυξη τῆς χώρας του, συμβολίζονται μέσα στὸ ΟΧΙ.

Πικρὲς σκέψεις γεννιοῦνται στὸν καθένα, ὅταν 25 χρόνια μετὰ τὸν ἀντιφασιστικὸ πόλεμο, καὶ ἰδιαίτερα τὸ τελευταῖο διάστημα, οἱ δυνάμεις ποὺ ἐκπροσωποῦν τὴν κοινωνικὴ συντήρηση στὴν Ἑλλάδα, ἀπεργάζονται τὴν ἐπαναφορὰ ἀνωμάτων καὶ ἀντιλαϊκῶν διακυβερνήσεων.

Ἡ ἐθνικὴ ὑπόθεση τῆς Κυπριακῆς ἐλευθερίας, ζυμωμένη μὲ τὸ αἷμα τῶν θυσιῶν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, βρίσκεται ἐπίσης μπλεγμένη στὰ σκοτεινὰ σχέδια ἐξωελληνικῶν παραγόντων, ποὺ ἔχουν πολιτικὰ καὶ οἰκονομικὰ συμφέροντα στὸν νευραλγικὸ χῶρο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ τῆς Ἀφρικῆς.

Μοναδικός, θεμελιώδης παράγοντας, ἀνασταλτικὸς τῶν ἐπιδιώξεων ὅλων ἐκείνων, ποὺ εἶναι ἀντίπαλοι στὴν πορεία γιὰ τὴν δημοκρατικὴ ἀνέλιξη τῆς χώρας μας, εἶναι ἡ ἐνιαία συμπαράταξη τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Τὸ ΟΧΙ τοῦ 1940-44 ποὺ μὲ σεβασμὸ καὶ εὐθύνη ἀναλογίζεται σήμερα ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, εἶναι πηγὴ ἰδανικῶν, ἀποφασιστικότητας καὶ ἐμμονῆς, γιὰ ν' ἀκολουθήσῃ ἡ χώρα μας τὸ δρόμο πρὸς τὴν δημοκρατία καὶ τὴν οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη.

Ὁ Δικηγορικός Σύλλογος

Συνεχίζοντας τὴν παράδοσή του νὰ ἐκφράζει, ὅπως ἐπιτάσσει ἡ σχετικὴ νομοθεσία, τὴ γνώμη του στὰ καίρια θέματα τῆς δημόσιας ζωῆς, τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν ἐξέδωσε, ἀπ' ἀφορμὴ τῆς τελευταίας διώξεις ποὺ βασίστηκαν στὸ ἄρθρο 6 τοῦ Ν.Δ. 4234/1962 ἀπόφαση, στὴν ὁποία ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς:

Τὸ Δ. Σ. τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν:

1) Ἐμμένει εἰς τὰς κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Ν.Δ. 4234)1962 ἐξενεχθείσας διὰ τῆς ἀπὸ 6 Ἰουλίου 1962 ἀποφάσεώς του (NoB 10 σ. 753) ἀπόψεις του, καθ' ἃς ἡ διάταξις τοῦ ἁρθρου 6 τοῦ Νομοθετικοῦ τούτου Διατάγματος, ὡς διεμορφώθη, συνιστᾷ σοβαρὰν ἀπειλὴν κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ὑπὸ πᾶσαν μορφήν καὶ ἀντιβαίνει εἰς τὰς βάσεις τοῦ δημοκρατικοῦ μας πολιτεύματος, ἐν τῇ γενικότητι δὲ καὶ τῇ ἀοριστίᾳ τῆς ἀντιστρατεύεται καὶ πρὸς τὴν Συνταγματικὴν διάταξιν, δι' ἧς ὀρίζεται ὅτι οὐδεμίᾳ ποινῇ ἐπιβάλλεται ἄνευ Νόμου αὐστηρῶς καθορίζοντος τὴν ἀξιοποινὸν πράξιν καὶ τοὺς ὁρους τοὺς συνιστῶντας τὴν ἀντικειμενικὴν αὐτῆς ὑπόστασιν.

Τὰς κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν τῆς διατάξεως ταύτης διατυπωθείσας ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὸ Συνταγματικὸν κῦρος καὶ τὰς δυναμένας ἐξ αὐτῆς νὰ προέλθουν ἐκτροπὰς, ἐδικαίωσαν καὶ αἱ προσφάτως γενόμεναι διώξεις, αἵτινες δημιουργοῦν εὐλόγως σοβαρὰς ἀνησυχίας ὡς πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ δημοσίου βίου τῆς χώρας.

2) Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ψήφισις τοῦ καταρτισθέντος πρὸ πολλοῦ σχεδίου Νόμου, δι' οὗ προβλέπεται ἡ κατάργησις τῆς ἄνω διατάξεως, ἀλλὰ καὶ ἡ προσαρμογὴ τῆς ὅλης περὶ τῶν ἐκτάκτων Μέτρων Νομοθεσίας πρὸς τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τοῦ Δημοκρατικοῦ μας Πολιτεύματος καὶ πρὸς τὰς διὰ τῆς Διεθνούς Συμβάσεως τῆς Ρώμης, τῆς κυρωθείσης διὰ τοῦ Ν.Δ. 2329/53 ἀναληφθείσας διεθνεῖς τῆς χώρας ὑποχρεώσεις.

Μὲ τὴν ἀπόφαση αὐτὴ τοῦ μεγαλυτέρου καὶ ἐγκυροτέρου δικηγορικοῦ συλλόγου τῆς χώρας μας ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ ἀνελεύθερες διώξεις ἀποτελοῦν παράβαση τοῦ Συντάγματος. Καὶ ἐπιβεβαιώνεται ὅτι οἱ Ἕλληνες νομικοὶ στέκουν, μὲ τὴν σωστὴ καὶ συνεπῆ ἀνάπτυξιν τῆς ἐπιστήμης, οἱ πρόμαχοι τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς Δημοκρατίας.

Ἡ συνεταιριστικὴ νομοθεσία

Πολλοὶ δημοκρατικοὶ συνεταιριστῆς, θεωρητικοὶ καὶ ἐπιστήμονες, ὅλοι οἱ φίλοι τοῦ συνεργατισμοῦ στὴ χώρα μας, διατυπώνουν ἐπὶ χρόνια τῆς ἀπόψεις τους γιὰ τὴν ἀνάγκη ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς συνεταιριστικῆς νομοθεσίας πάνω σὲ δημοκρατικὲς βάσεις. Οἱ σχετικὲς ἀπόψεις συγκλίνουν περίπου στὰ ἑξῆς: Ὁ ἀρχικὸς Ν. 602)1914 «περὶ Συνεταιρισμῶν», περιεῖχε τῆς φιλελεύθερες διατάξεις, ποὺ ἐπέτρεπαν γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ συνεταιριστικοῦ κινήματος. Ἐκτοτε, ὅμως, καὶ κυρίως ἀπὸ τὸ 1929 (ἔτος ἴδρυσης τῆς ΑΤΕ) καὶ μέχρι σήμερα, μὲ διάφορους νόμους ποὺ ψηφίστηκαν, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν θιγόμενων συμφερόντων, τροποποιήθηκε ὁ ἀρχικὸς νόμος καὶ ἀχρηστεύθηκαν βασικὲς διατάξεις του. Μπήκαν ἔτσι σοβαρὰ ἐμπόδια στὴ δράσιν τῶν Συνεταιρισμῶν. Χαρακτηριστικὰ παραδείγματα γιὰ τὴν προπολεμικὴν περίοδο, ἀποτελοῦν οἱ Ν. 4332)

1929, 4640)1930 και 5289)1931 που έθιγαν βαθύτερα τις συνεταιριστικές αρχές. Μεταπολεμικά επίσης, τὸ συνεταιριστικὸ κίνημα χτυπήθηκε μετὰ τὴν ψήφιση πολλῶν ἀντιδημοκρατικῶν καὶ ἀντισυνεταιριστικῶν νόμων, ὅπως οἱ Ν. 389 καὶ 516, μετὰ τοὺς ὁποίους τέθηκαν ὑπὸ ἄγριο διωγμὸ οἱ προοδευτικὲς δυνάμεις, οἱ Ν. 3874)1958, 4087)1960 κλπ., (που ἀποξενώνουν οὐσιαστικὰ τὶς συνεταιριστικὲς ὀργανώσεις ἀπὸ τὸ δικαίωμα ν' ἀναμιγνύονται ἀποφασιστικὰ στὰ προβλήματα που ἔχουν σχέση μετὰ τὴν διακίνηση τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς.

Τὴν ἀνάγκη ριζικῆς ἀναθεώρησης τῆς συνεταιριστικῆς νομοθεσίας μετὰ σκοπὸ τὴν πλήρη ἀποκατάσταση σ' αὐτὴ τῶν φιλελευθέρων συνεταιριστικῶν ἀρχῶν, διακήρυξαν κατ' ἐπανάληψη οἱ συνεταιριστικὲς ὀργανώσεις τῆς χώρας, κυρίως δὲ μετὰ τὸ εἰδικὸ ψήφισμα τοῦ Συνεδρίου τοῦ 1956. Γι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται νὰ ὑπάρξει ἔγκαιρα ἡ παρεμβολὴ ὅλων τῶν παραπάνω παραγόντων στὶς προθέσεις που φανέρωσε ἡ σημερινὴ «κυβέρνηση» μετὰ τὶς προγραμματικὲς δηλώσεις τοῦ προέδρου τῆς «δι' ἀναμόρφωσιν τῆς Συνεταιριστικῆς Νομοθεσίας».

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Ἀπὸ παραδρομὴ τοῦ τυπογραφείου ὁ συνεργάτης μας κ. Εὐάγγ. Γιαννόπουλος Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἑνώσεως Δημοκρατικῶν Δικηγόρων Ἑλλάδος ἀναφέρεται ἐσφαλμένα στὴ σελ. 524 ὡς Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως..